

ALTRES PAPERS

TAMAMES

Guillem López**i Casasnovas**Professor d'Economia
UPF

Soc d'una generació d'economistes que varem tenir els manuals de Ramon Tamames reiteradament a la motxilla. Era aquell un temps convuls en què el poc que vaig aprendre d'economia fou a la biblioteca, sovint després de la suspensió de classes per alguna malifeta de la dictadura. Recordo bé com de poc 'científica' era l'economia de l'època, i com d'aleatoris eren els materials de les assignatures. A la Universitat de Barcelona la Teoria Econòmica es podia estudiar amb dos llibres diferents: el 'Napoleoni' pels estudiants de primer més revoltats políticament, i el 'Lipsey' per la resta. Continguts i exàmens diferents. La política econòmica es dividia entre els Departaments, que tots ells portaven aquest nom, de: amb versió social demòcrata d'aspiració, Lasuén, Jané Solà i altres; la comunista de Vidal Villa, Paniagua, Bastida; i encara una tercera línia que pivota en les anteriors de la mà de Fabià Estapé, amb un cartell a la porta que deia 'CC.OO. catedràtiques' (de les que deia ell era l'únic membre!). I a la dreta política, un Departament d'Estructura Econòmica amb catedràtic de comandament franquista. I aquí apareixia el llibre de Tamames: un llibre d'Estructura Econòmica que es donava a Política Econòmica, versió progre.

'Estructura Econòmica de Espanya' era un totxo descripciu que s'arribà a vendre en fascicles. Un 'jo crec, jo penso' sobre l'economia espanyola del moment, allunyat dels corrents internacionals del que havia de haver sigut més una 'Economic Policy', que una 'Political Economy' per a canviar el món. Es podia entendre pel moment: polític i ideològic ho era tot. Els estudiants es movien amb filies i fòbies, amb els més destacades profes més joves alineant-se en els Departaments que els acolliren, i així aquells vells catedràtics compraven la pau acadèmica, mentre altres patien les ires del desconcert.

Tamames representava tot allò: doctrina, presència mediàtica, responsabilitats polítiques de primer nivell. Era part de la quota més amable -interlocutava amb Fuentes

66

El de la incoherència vital, l'oportunisme polític, de qui escriu més que no lleixeix i que té respostes per a tot»

Quintana- del Partit Comunista d'Espanya. Però els seus llibres eren fluixos, sense mètode més enllà del narratiu. No recordo haver après res d'aquells manuals, més enllà de l'interès de l'entreteniment. De fet, pocs professors deixaven peatge a l'època; entre ells, García-Durán, JL Raymond, i alguns professors d'Internacional.

Tamames recuperava actualitat aquests dies per la via més obtusa. Un acudit més de la ultradreta més ancorada en el passat que ens ofereix el candidat a president del govern com un gran cervell per al futur polític i econòmic de l'Estat. En aquest país n'hem tingut vari's d'aquesta mena, de personatges, que no parlaven altre idioma que el castellà, desconeguts internacionalment, afalagats en tertúlies vàries en les quals les seves occurrències assentaven càtedra, amb més desencerts que encerts, per desprestigi de l'economia. Està clar que alguns tenien més

sentit comú que altres, i amb això ja feien: al cap i a la fi, l'economia és una ciència social. El registre de cadascú d'aquells no deixa, però, dubte d'en quina banda trobaríem a don Ramon: el de la incoherència vital, l'oportunisme polític, de qui escriu més que no lleixeix i que te respostes per a tot.

♦♦ NO FARÉ BURLA de l'edatisme: tant de bo gent amb cap i peus, avui fora dels mercats mediàtics i d'influència econòmica, emergíss per situar al seu lloc l'economia irrelevant, que es justifica per la coherència amb les premisses i els models més que per captar, coneixer i interpretar la realitat. Però, desgraciadament, Tamames no és ni una cosa ni altra. No sé com li haurà anat la moció de censura (ho escriví abans del debat), si tindrà lapsus per l'edat, físics o de capacitats de resposta, en especial confrontant als qui en saben ja, afortunadament, molt més que ell, d'economia. Però, si us plau, els cronistes de l'esdeveniment obviem allò de 'gran economista', 'mestre de mestres', perquè molts economistes pensem que són adjetius inadequats i que posen l'economia en un mirall en el qual molts no ens reconeixem.

*Article publicat a *El Punt Avui* el 21 de març de 2023

Otro año igual en Fornells

■ Después de 3 meses de vacaciones, he vuelto a mi pueblo norteño, Fornells. Pues no ha cambiado mucho: las calles sin acabar el puerto sin barcas, ni varadero... ni para los pescadores. Basura y restos de obra por todas partes los restauradores aún luchando para saber cómo podrán trabajar esta temporada. El mamotretos del Pla sin acabar, sin uso... ¡Lo hicieron con tantas prisas!

Muchas incógnitas sobre la ordenación y uso del puerto,

aunque los políticos, a dos mañanas de las elecciones, se muestran y ¡se hagan la foto!

Aunque los medios de comunicación respalden con información errónea el asunto.

Tantos millones mal gastados... ¡Y veremos en don-

de paramos!

Por los intereses ¿de quién? Y espera, que sabiendo que Fornells vive del turismo y habiendo visto el desastre de la pretemporada del año pasado.... volveremos a vivirlo este año!!

¿Estará acabado antes de Junio? Ya veremos si será así. ...

¿Por qué una obra, aprobada en su integridad, no se ejecuta empleando todos los medios posibles y necesarios?

¡4 años y veremos!

La verdad es que es una vergüenza y una lástima estar gobernados por estos equipos

de gobierno, tanto a nivel municipal, insular y central.

Una sociedad que se va al «carajo» porque ninguna persona honrada, sensata y fiel a sus convicciones puede hacerse un camino.

Me repito, pero digo que si Fornells quiere defender y hacer respetar su identidad, falta una asociación que quiera luchar y revindicar sus derechos y convicciones... Podéis, si queréis, contar conmigo.

Sinceramente.
ANNE DRIEU
• FORNELLS

ORACIONES

MEJORAS EN EL APOCALIPSIS

Enrique Lázaro
Periodista

Parece que el último informe del panel de expertos de la ONU para el cambio climático, si bien de tipo apocalíptico por cuanto asegura que ya se han producido numerosos daños irreversibles, y más que se producirán si no espabilamos, por fin habla de amenaza grave para la vida humana. Y no solo de salvar el planeta, calamidades medioambientales y cosas por el estilo, a las que estamos muy acostumbrados, y por supuesto, no hacen ningún efecto. A muchos lo de que suba el nivel del mar les parece una buena oportunidad de crear riqueza inmobiliaria, y les encantaría que la Antártida, sin hielo, gozase del clima tropical del Cretácico. La Tierra ya ha pasado por todos los estados físicos imaginables, más o menos hostiles, y tan contenta. Lo de salvar el planeta es la mayor idiotez jamás oída, y ya era hora de que, si hay que ponerse apocalípticos, los expertos lo hiciesen bien. Es decir, avisando de que no es al planeta al que hay que salvar, sino a la gente. A nosotros, porque al planeta nuestras necesidades le traen sin cuidado, la naturaleza se autodestruye constantemente (es lo más natural), y hay billones de

66

No es al planeta al que hay que salvar sino a la gente porque al planeta nuestras necesidades le traen sin cuidado»

planetas imposibles para la vida, verdaderos infiernos siderales. Venus, aquí al lado, con una densa atmósfera de dióxido de carbono y ácido sulfúrico, y temperaturas de 450° C. Muy hermoso, pero solo porque los humanos lo miramos, y nos conmueve, y nuestros antepasados le llamaron la estrella de la tarde. Somos poéticos; la naturaleza y el universo no, nada. Les da igual. Así que he celebrado este nuevo informe apocalíptico de la ONU, pero un apocalipsis muy mejorado, porque al fin incluye los desastres humanitarios, y no solo los medioambientales. La verdad, fatigan mucho los apocalipsis para tontos, a mí me tenían harto con la gilipollez de salvar el planeta. ¿Desde cuándo semejante cosa está a nuestro alcance? Con salvarnos nosotros, ya sería un milagro. Y claro está, los poderes del mundo no hacían ni caso de estos clamores apocalípticos. Casi anhelaban que se abriese por fin el paso de Noroeste, y construir balnearios en Alaska. A ver si esta mejora apocalíptica funciona. Hay que salvar la hermosa estrella de la tarde, no al horrendo planeta Venus.